

Nr. 4

Esimesed

35 s.

Huvitavaim filmiasjanduse ajakiri Eestis.

73.
aastakäik

„POSTIMEES“

73.
aastakäik

„POSTIMEES“ on värskem kõigist igapäev ilmuvatest päevalehtedest Eestis, sest ta ilmub hilja õhtul.

„POSTIMEHE“ lugejad on ostujõulisimast ringkonnast, seepärast on ka ärimeestel soodsaim kuulutada „Postimehes“.

„POSTIMEHEL“ on päätoimetuse kõrval alaline **toimetus** ja **kontor Tallinnas**, samuti esindajad linnades ja rahvarikkamates kohtades.

„POSTIMEES“ jõuab **Tallinna** müügile kell $\frac{1}{2}$ 8 hommikul, saadaval raudteeraamatukappides ja kõigis kioskides.

T O I M E T U S J A T A L I T U S

TARTU

JAANI TÄNAV 11/13

TOIMETUS, TELEF. 1.86, 9-86

TALITUS, TELEF. 80

TALLINN

VEENE TÄNAV 1

TOIMETUS, TELEF. 30-81

KONTOR, TELEF. 16-11

A-S. „ROYAL-FILM“

TALLINN * VABADUSPLATS 3-A * TELEF. 14-15 ja 34-87

RAHA! RAHA! RAHA!

Emile Zola romaani järele. Brigitte Helmi ja Alfred Abeli osavõtul.

ASFALT

Rolf E. Vanloo filminäidendi järele. Peaos. Albert Steinrück, Else Heller, Gustav Fröhlich, H. A. v. Schlettov.

HURRA! MA ELAN!

Nikolai Kolini, Natalie Lissenko osavõtul.

ARMASTUSE LOSS (Meieaja sireen)

Praegusaja suurilma romaan Ivan Petrovitshi osavõtul.

TEMA TUME TÄPP

Frank Marauni novelli „Musta südamega daam“ järele. Peaosas Lilian Harvey, Villi Fritsh, Varvick Vard.

PAT JA PATASHON —

PILETITA REISIJAD

INIMESE ELU

(Elu purustati saatuse karmi käega)
James Murray, Ellinor Boardman.

KOKOTI PÄEVARAAMAT

HERTSOGINNA ÜHEKS

TUNNIKS — (Metsik kassike)

Howard Irving Joung juhatus järele.
Pääosas Colleen Moore.

ASMASTUS JA SEKSUAALSUS

„Ufa“ kultuurfilm.

Ja palju teisi.

FILM JA ELU

Nr. 4

1 9 2 9

Toimetuse ja talitus: Tallinnas, Vene tä. 4.
Kõnetraat 18-69.

Vastutav toimetaja B. Kusbock.

Sise- ja välismaa kirjasaat-
jad ja kaastöölised. Ainu-
kene huvitav eriajakiri
Eestis.

Hind 35 senti.

Kes saadab toimetusele 7 viielist postmarki, saab postiga kätte „Film ja elu“ üksiknumbri.

Filmi- ja eluriba.

B. 8118:7

Pime vaateruum, valge lina, kustki müstilisest, nägematu valgusallikast ilmub sellele linalle mitmesuguseid kujusid ja nägemusi: esemeid ja inimesi, linnu ja põlde, minevik, olevik ja isegi tulevik, fantastika ja nii-nimetatud tegelikkus, kummalisi saatuselinge, traagika ja huumor, kangelasseiklusi ja häbitugusid, mikroobid veetilgas ja ookean, mida ründab torm, riikide valutamise ja ironiline, kerge põit kurjast äiast. Sühidalt: me näeme näitelinal maailma või seda, mis me nimetame selleks ja eluks. Ent hetkel, kui valgub vaateruum, peendume, et kõik see kirev elu ei jätnud linalle mingit jälge. Just nagu keegi oleks äianud käsnaga üle selle äsjase liikumise ja kiirgamise. Kas see oli ehk surma käsn?

Valge lina, valge lina tühjus... Kas ei möödu maailma- ja eluekraanil samuti jäljetult meie oma olemasolu? Kas ei page sama kiirusega jäljetusse igavikku meiegi oma eluriba?

Hädus ja kurjus, kirm ja armastus, kurbus ja rõõm, kõik too mäng, kõik too hingejõu mehhanism väljendus praegu meile oma oivalisemas vormes, ja kõik see, vastandina teatrilile, oli vabastunud lihaliikkusest. Reaalne elu on raske, kinoelu on kerge. Kino heidab enesest igasuguse liigse koorma. Ta osutab kehi, ent ise on kehatu. Ta on suurim, vastuvaidlematu saavutus, paradoksi triumf: kehatu kehasus! Maailm on liig koormav, ja koormav on inimlihaga koormatud teater, kuid kinos — milline õhulikkus, milline kerge, hõljuv vabadus! (Zeitlupe).

Ge istute näitelina ees ja vaatlete ainult. Pingutuseta teie kujutelu täiendab maharulluvat piltriba, kaunistab seda heidega ja mitmekesis-
tab varjundite oletusi. Kuigi te allute vaid nägemismeelele, tema monopolile, siiski see rikastab kõiki teisi meeli ja viib teid hingelise täiuseni.

Kino vallandab teid ja iseennast realsuse koormast. Kui oivalised on kinos need üleminekud olemasolust olematusse: on olemas too põld, mis lainetab näitelinal, ja pole seda

põldu. Kuulmatul sammul siirdub teieni tegelikkus ja kaob, hääbub jällegi, narrib teid mingi nägematu põlur. Ainult unes, emotsionaalses elus ja kinos on elu vaba igasugustest shlakkidest. Ainult unes ja kinos vältitakse looduse säädusi, ja mingit tingimust ei tunnusta olemasolu. Aja- ja ruumiahelad viskab endalt eeterlik hing.

Aga veel. Milline rahuldustunne on filminäitlejal, kui ta kehasus hästi oma osa. Teda nähakse kõikjal. Kui film hoitakse alal, siis ka näitleja elab üle igavese noorusime. Raugana ta istub kuski Saksa- või Denemaa majakeses, kuid samal ajal veetleb elumehena või armastuskangelasena noori tütarlapsi kuski Pariisis, New-York'is, Tallinnas või Sydneys. Siin ei kaota laulja kunagi oma häält, ei lasku melankooliani koomik. Kõigi näitlejaskonnaga ja dekoratsioonidega gastroleerib direktor või manager kõikides maailmalinnades, ja selleks pole tal vaja vagnuneid ja laevu, vaid jatkub keskmisest reisipakist.

Ainukene rahulolematu kinoilmaga on siis, kui vaatlejad sind ja naeravad sulle need kurnimad naisolevused ja sinul pole mingit mõtet saata neile vastuseks samasugust naeratust või armupilku. Jah, kahjuks nad ei näe seda, ja sinu naeratus kaob tühjusse. Pole ka mingit tähtsust oodata ekraani kulisside taga veel-
vaid näitlejannasid: nad ei tule. Jumalus, mis väntas filmi, kutsus nad enda poole... Jumalus, mis väntas filmi, võib-olla ongi see inimsoo aegloo jumalus, too igivana kinojumalus, kes niipalju filme on osutanud oma määratul ekraanipinnal, oma aastatuhandete näitelaval? Kas pole sel juhtumil need hääbuvad kinovarjud ja alaliselt vahelduvad, möödunud sisud sümbolina meie tegelikkusele, mis on tegelikult samuti efekujutus ja muistendiline varjund, kui on kujutelu elust, mis avaleleb õhtutel kinoteatrite vastutulelikkudesse ruumidesse, kus näidatakse hah-
tuvat elutühjust, ent õpetatakse ka tolle elufüh-
juse sisemuse tähendust? B. Kusbock.

Kino „elulugu“ Eestis.

Vastuvaidlematuks tõsiasjaks tuleb pidada fakti, et suurema protsendi meie kino küllastavastpublikust moodustab noorsugu. Kahjuks nad ei tea midagi või teavad õige vähe kino minevikust. Alljärgnevad read olgu pühendatud kino, praegusaja suurima tehnilise saavutuse, arenmiskäigu tutvustamiseks.

Oma algpäivil kino oli sootuks teissugune: esimeste kinode esiisadeks osutusid n. nim. rändkinod, mille omanikud rändasid linnast linna, küllast külle, andes oma etendusi. Nad matkasid tavalistena laadakaupmeestena, kandes kaasas kogu „kinosissesäädet“ — väikest kinoaparaati, mis sarnles õmblusmasinale, ja näitelina. Selline kino ei vajanud ei mootorit ega transformaato-

angamaja kohal. Need teatrid sarnlesid juba peagu meie praegusaja kinole: töötati elektriga.

Ka filmi arenemisloos võis märgata edusamme. Juba produtseeritakse vähe pikemaid filme, kuid suurfilme ei tuntud tol ajal veel, nad kõik olid ühevõrra hääd, sest kino ja film olid ikkagi veel uudisteks. Publiku huvi kino vastu oli võrratu, jooksti kinole otse tormi, tunde tuli oodata sissepääsu ka äripäiviti. Sellist tungi ei näe praegusaja kinoomanikud kunagi ega näe vistsiti tulevikuski. Tolle aja kinod olid omanikele suuriks tuluallikaiks, sest kinod, nagu tähendatud ülal, olid alati tungil täis ja lõbustumaks nendelt seevõrra väike, et ei vääri mainimist.

Viimasel põhjusil kerkis lühikese ajaga kinodid kui seeni. Tärkavad „Marina“ (turuplatsile), „Express Bio“ (Viru t.), „Saturn“ (praegune „Bi-Ba-Bo“), „Star“ (praegune „Endla“) ja hulk teisi n. nim. „kümnekopikalisi“ kinodid.

Möödub veel aastaid... Kino sammub hoogsalt edasi. V. Voinov ehitab Merepuiesteele suurima tol ajal Euroopas teatri „Grand-Marina“. Veel kino pole lõpetanud oma võidukäiku, vaid sammub väsimatult edasi.

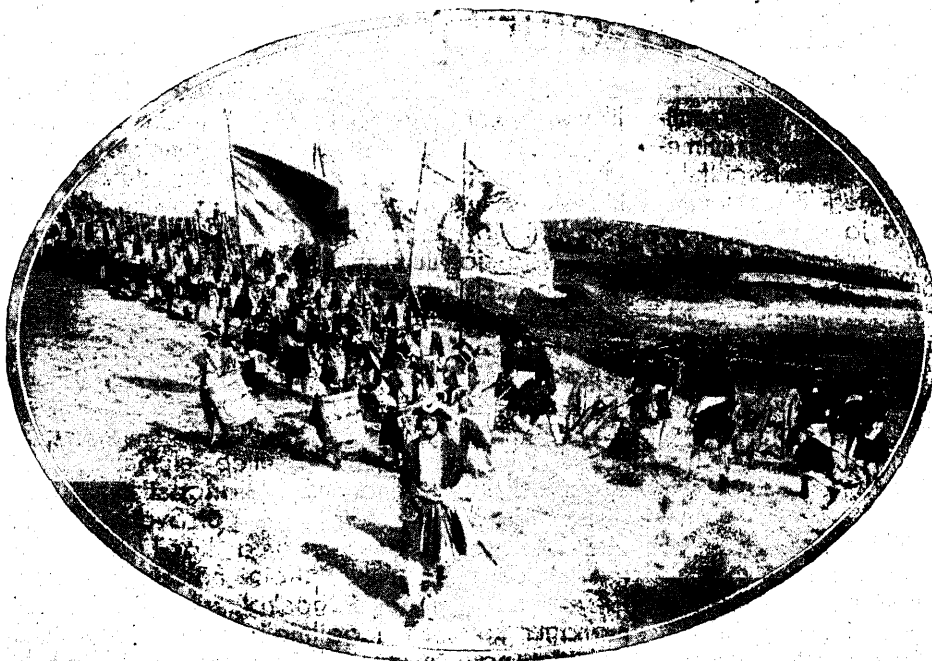
Tallinn rikastub veel ühe kino võrra, luksuskinoga — „Gloria Palace“iga. Peagi on siin 17 kino, millist arvu tuleb pidada senni maksimaalseks. Praegu on neid vaid 14.

Kuid kus tõus, sääl ka mõõn. Ehkki aastate jooksul kinodid on tulnud vahetpidamata juure, siiski nii mõnigi on suletud jäävalt. Nii keegi ei tea enam midagi Uuel tänaval asunud kino „Ideaalist“ ning Pikal tänaval asunud „Komeeta“st jne. Samuti unustame peagi, et praeguses „Basseinis“ asus kord kino „Kasino“, et Pelgulinnal oli oma „Säde“, et Kalamaja tänavate ümbrus küllastas kino „Mars“i jne.

Mis oli nende kinode kadumise põhjuseks? Oli tähendatud ju ülal, et kinod kubisevad rahvast, et nende omanikud ajavad vakaga raha kokku!... Ja-jah, tõsi küll!... See oli kord, nüüd nende õndsad ajad on möödunud!...

Loeteleme siin nende mõningad tähtsamad põhjused. Viimaseid oleks kolm:

- 1) kinodevaheline suur võistlus,
- 2) raske majanduslik seisukord kogu riigis,
- 3) kinodel lasuv ülisuur maksukoorem.

Siseen uuest rootsi filmist „Gustav Vasa.“

rit, sest aparaat oli käega ümberasetav, ja filmi valgustamiseks tarvitati enamasti karbiiti. Ka ei tekitanud filmide kaasaskandmine suuri raskusi, sest ei tuntud siis veel tuhandete meetrite pikuseid filme. Tolle aja eeskava koostus vaid 100–200 meetrilisest filmist, mida võis mahutada vabalt taskusse, kuna meie praegused eeskavad kaaluvad 15–20 kgl.

Üks sarnastest rändkinodest küllastas umbes 25–30 aastat tagasi ka meie Tallinnat. See osutus suurimaks sensatsiooniks, andes publikule rohket kõneainet nagu hiljutine tsirkusepöletajate profss. Ei kõnelnud muust kui „elavatest piltidest“.

Möödus aastaid... Turuplatsile „Saksa teatri“ praegusele asukohale asutati esimene „alaline kino“. Pea selle järele praeguse kino „Moderni“ omanik Tensing asutas teise alalise kino — „Uus teater“, mis asus praeguse Laenu

Iseäranis viimane on avaldanud meie kinodele laastavat mõju, sest nagu teada on kinol määratu suur hulk mitmesuguseid makse, millest ainuüksi linna lõbustusmaks moodustab käesoleval aastal 9 miljonit senti. Päämiselt tema mõjul kõik eelpool loeteldud kinod olid sunnitud sulgema oma ukсед, ning suurem osa veel praegu töötavatest vahetama oma omanikke.

Kinode kinnijäämised tõendavad, et praeguse maksusüsteemi juures on võimatu töötada.

Ja-jah, armas kinoomanik! Mõõdunud kuldseist ajast sa võid unistada ainult! Nüüd sa oled vaid selleks, et teenida maksudeks raha! Ja kui sa ei suuda maksta, siis ära hakka kinoomanikuks. Kinoomanik olla on kallid lõbu, ja et sul lubataks kanda seda tiitlit, pead palju maksma...
— N. Kusmin. —

Kilde Adolph Zukori elust.

Me vaatleme ja imeteleme päevast päeva filmitoodangu saavutisi. Pole liigne, kui peatume siinkohal nendel „süüdlastel“, kes päämiselt on püüdnud edendada filmikunsti. Üks noist suurmagnaatidest on praegune „Paramount-Filmi“ president Adolph Zukor. Ta on pärit väikesest Ungari külakesest. 16-aastasena ta emigreerus vaesena poisina Ameerika. Nüüd, kus ta on 55-aastane, nimetatakse tema nime Rockefelleri, Fordi, Morgani ja teiste miljardäride nimede kõrval. Ühe Norra ajakirjanikule ta kõneles oma muistendilisest eluloost.

Adolph Zukor

„Varasest noorusest päale tõmbas mind Ameerika. Minu vanemad surid, kui olin veel laps, ja mu tädi, kes kasvas mind, tahtis teha minust vaimuliku. Ent suure vaevaga sain tarviliku raha, et sõita vahedekil õnnemaale. Küll oli raske alul. Suurte pingutustega sain tööd ühes mineraalvete tehases palgaga 2 dollarit nädalas. Sellest natu-

kesest pidin raiskama veel inglise keele tundideks. Varsi naeratas mulle saatus: ma sain tõhe ühte karusnahaärrisse. Ent südamepõhjas hellitasin lootust pääseda teatrisse.“

Zukor naeratas, kõneldes esimesest kokku- puutumisest teatriga. Ta ja tema kaks sõpra otsustasid, maksu mis maksab, näha suurt Sarah Bernard'i, kes gastrolleeris tollal New-Yorgis. Noormeeste korjandusest jatkus aga ainult üheks pääsetäheks galeriil. Otsustati jaotada too nauting ning vaadata etendust järgemööda. Igal sai osaks vaadata ainult üht vaatust. Zukor sai loosisimisel kolmanda vaatuse lõpu, ent Sarah Bernard'i mäng vaimustas teda seevõrra, et sest pääle ta andus teatrilile ihu ja hingega.

„Vahepääl jatkasin tööd karusnahkade äris, kuni ühel hääl päeval abiellusin oma peremehe tütreaga ja avasin oma äri. Armastus teatri vastu ei annud aga mulle rahu. Ma müüsin oma äri ja ostsin endale panoptikumi, mille vahetasin peagi kino vastu. Tollal ei võetud seda ala veel tõsiselt, ent ma uskusin kino tulevikku. Ma ise hakkasin filmima. Panin mängu kõik oma varanduse. Minu sõbrad leidsid, et olen kaotanud mõistuse. Ent tulemused näitasid vastupidist. Tegin veel ühe filmi, ja nende kahe filmiga pääsin ühe suurema filmiettevõtete direktori jutule. Kolm tundi tuli oodata mul eest, enne kui võeti mind jutule. Sääil istudes arvutasin palju oleksin teeninud rohkem, kui mul oleks olnud sarnane kontor. Mulle pakuti filmide eest 75.000 dollarit, kuid lootes suuremat edu, ma ei sõlminud kokkulepet. Ja oligi õige, sest teisalt teenisin märksa rohkem. Varsi pärast seda kutsusin endale rezhissööriks Griffith'i 500-dollarise nädalapalgaga. Jälle hurjutati, et ma olen hullumeelne. Pilkelehed tegid minust märgilaua ja hurjutamisel polnud piire. Aga nüüd ei naera mind enam keegi.“

Zukor on alati töös ja tema 100-miljoni dollarine varandus pole muutnud tema töötahet. Ta armastab väga sporti, ja kalaõngitsemine on tema armsaim ajaviide.
— ck.

Mis hooajaks loonud rezhissöör ja pildistanud operaator?

Ühe näitlejanna armulood.

(Die Liebschaften einer Schauspielerin).

Pariisi kohviku ees bulvaaril tantsleb ja laulab väike tütarlaps. Tagasihoidlikult annetakse talle rahafükke. Mõni samm eemal, maja ukse ees, luurab teda keskealine mees: see on tema isa. Sääli raueb tantsijanna jõud, teda aidatakse, antakse juua, ja nüüd puhkeb kingituste sadu. Kohvikuvõõrasiele seletab tema öde, et Rachel on näljasti pea täiäsa jõuetu. Keegi suursugu, elegantne isand, näiliselt targa näoga, on vaadelnud seda juhtumit. Ta kingib tänavakomödiandile ühesuure rahafükki, kiidab teda, — tema näitlemisvõimalused olevat silmapaistvad. See polnud keegi muu kui „Comédie Française“ direktor Samson. See juhtum oli saatuslik muistendilise karjäärile, mida omas maailmakuulus prantsuse näitlejanna Rachel. Üle õõ ta tõusis prantsuse näitelava täheks. Ta rikkatus; üleolevalt toimis armatsejatega, vedades neid ninapidi; võrsid lebasid tema jalge ees. Tema salong oli 19. sajandi raffineeritud eluilmakeskus. Ent Rachel jäi südames väikeseks juuditädrakuks, kelle hing püsis perekonnas, kes elas nüüd rikkalt tema kulul.

„Suurele armastusele“ polnud seega Rachel'il aega. Frivoolselt ta toimib oma austajatega. Kolm neist ihaldab ilusa näitlejanna käit. Need on parun Hartmann, rikkaim prantsuse pankur, siis krahv Valevski, Napoleoni poeg välispoolt abielu, kes mängis prantsuse salongides tähtsat clumehet osa; ja siis mees, kes valitses Prantsusmaa avalikkuväimist — päätoimetaja doktor Durand.

Kord Rachel sõitis Pariisi lähedale lõbustuskohta. Keset maanteed seisab üks noormees, keda nähes pabeb teenijaskond, arvates temas bandiiti. Ent noormees seletab kokkunenud Rachel'ile, et teeröövlid röövisid tema sõiduki ning palub võtta end edasijõiduks Rachel'i sõidukisse. Saanud oia, ta haerab ohjad, ja ehmunud teenijaskonna mõlema

jäädes kihutab Pariisi poole. Lahkudes Rachel soovitab tulla noormehetele teatrisse, kus nad võiksid kohtuda jällegi. Noormees, kes ei teadnud, et tal oli tegemist suurima näitlejannaga, näeb, ilmunud teatrisse, sääli näitelavai oma seikluse kaaslannat. Sestpääle ta on Rachel'i jumaldaja. Armastus tuli iseenesest. Ja nüüd järgnesid oivalised hetked

Montmanire'il. Mõlemad on noored, ja näib nagu ei ole nende teel mingit takistavat. — Raoul määratakse Venemaale prantsuse saatkonna aiasheeks. Ta tahab abielluda Rachel'iga, kes nõus on loobuma näitelavast. Sääli ilmub vaatepiirile tema mineviku vari dr. Durand ja sunnib loobuma tema kihlusest ähvardusega, et avaldab vastasel korral tema intiimsed armastusekirjad. Mõistagi, et seeläbi timestuks noorte inimeste edaspidine karjäär. Rachel on sunnitud mängima Raoul'ile truudusmurdmiskomöödiat, et kergendada lahku minekut. Ent seda, mis tal õnnestub igal õhtul tuhandete ees, ta ei suuda teostada ühe mehe ees, keda ta armastab. Siiski leiab Raoul, et abiellumine on võimatu. Armastajad lahkuvad jäävalt.

Alaliselt Rachel mõtleb unustamatust Raoul'ist. Tema armastus teeb teda suurvaimeks. Kuid ta ei leia enam elus muud mõtet kui tegutseda kunstiga, mängides elamusrikkaid tragöödiat. Surmatunnil ta tuletab meele oma ainsa armastuse lühiajalist kestvust.

Pola Negri

Sajandid on annud üksikuid naisi, kellel on säärane võim meeste südamele üle. Kleopatra, Trooja Heleene, madam Dubarry, Adrienne Lecouvreur, Rachel on sarnaste naiste nimekamad esindajad. Filmis „Ühe näitlejanna armulood“, mis ilmub „Paramount'ilt“, Pola Negri kehastab imestusväärset suure Rachel'i elulugu, mis meiteaja proosalisel ajajärgul on vaid kummeline kujutelu.

„Chicago“.

Tabav filmisatfir ameerika naisest, kohtuasjandusest ja kollasest ajakirjandusest.

Viiimaks ometi! Film tänapäeva Ameerika varjukülgedest. Cecil B. de Mille julges seda. Tema ülevaatusel tubli näitejuht Frank Urson on lavastanud õnnestunud „Chicago“, terava ameerika filmisatfiri, mis piitsutab halastamatult ja mõistab hukka nii mõnegi tüübilise ameerika nähtuse ja kasutamata liigmürgiseid vahendeid, pöördub üleoleva ironiaga jenkkide mõttetü ja vaimuvaese naisekultuse vastu.

See hardus on jõudnud naeruväärse liialduseni, sest sageli see ei ole pühendatud mitte naisele, vaid naise irvukujule, tollele nukutaolisele, edevale, hästimingitud ja sageli ruma-

lale olendile, keda nimetatakse ka „golddiggeriks“*) ja keda iseloomustab kõige õigemini saksakeelne sõna „Nutte“.

Pääkirja „Chicago“ film sai vist seepärast, et see linn omab maailmarekordi roimade alal ja et sääli igritevad hirmuäratavaimad lood avalikust provokatsioonist kord korra järele. Terror, mille Chicago roimarliidud pannud valitsemale, ja see juurdiluse paroodia, mis jääb sageli hirmust oma elu eest sääduse esindaja ainsaks sammuks, on tuntud kogu maailmas. Pääleselle film „Chicago“ puudutab olukordi, mida leidub mujalgi suurel dollarimaal ja — Euroopaski.

*) kullakaevaja.

Nähes filmi käiku, peab mõtlema tahtmatult Upton Sinclairist ja ta valjust arvustamisest ameerika seltskonna kõlberüüste suhtes. „Chicago“ ründab muuseas ka avaliku roima kahesilmavahelejämist ja vastikut äriajamist kõiksuguste verdnöretavate sensatsioonide ning skandaalidega, mis asuvad esimesel kohal nii mõneski ameerika päevalehes. See nõnda-nimetatud „kollane ajakirjandus“ ja selle kallid esindajad saavad hästi teinud osa filmi valesaist hoobest.

Filmi toon on õige terav ja, võib-olla, mõnes punktis isegi liialdatud vähe, nagu see juhtub sageli tendentsilisel kirjeldusel. Igal juhtumil „Chicago“ on siiski läbimõeldud ka vähimais üksikasjus. Tundub, et kogunud mehed on juhatanud lavastamist. Frank Urson ei ole uustulnuk filmi alal, hoolimata pea täiesti tundmatust nimest. Ta on olnud muuseas ka Wallace Reid'i ja Mary Miles Minter'i näitejuht nende hiilgeajal. „Kuningate kuninga“ lavastamisel Urson oli de Mille'i esimene abinäitejuht. Kui suurel määral de Mille on mõjutanud käesolevat filmi, on raske öelda. De Mille on lavastanud tänava isiklikult ühe tendents-filmi, mille päälkirjaks on „Jumalakartmata neiu“ ja millest kõneleme kord edaspidi.

„Chicago“ tegelasile peakšime pühendama ka mõne rea. Roxie Hart' osa mängib Phyllis Haver. See on ta suurim osa ja annab talle kindla kuid hädaohurikka seisukoha filminäitlejannana ebasõmpaaflikul alal. Ta mäng selliseis osades onariundirikas ja hästi läbimõeldud. Pääle esinemist

Victor Varconi ja Phyllis Haver filmis „Chicago“.

„Kõigelihtee's“ ja „Chicago's“ on raske kujutella teda mõnes „ülevas“ osas. Victor Varconi mängib Arnos Harti raske ja tänamatu osa selliselt, et too mees näib meile lihtsalt õnnetu inimesena ja mitte naeruväärse sarvekandja kujuna nagu mõnes prantsuse farsis. T. Roy Barnes on hää sensatsioonikirjasaatja, humoristlik, tsüniline, ja sensatsioonivõimeline. Rahaahne Flynn'i osas Robert Edeson on oivaline. Iga väike osa on hääd näitlejate kätes.

„Chicago“ olgugi juba isendast vähe sensatsiooniline, omab siiski kunstilise väärtuse.

Ülal Phyllis Haver, keskel ja all siseend Cecil B. de Mille'i filmist „Chicago“.

Võ-õi-matu!

Kirjutanud maailmakuulus kloun Crock, priinimega dr. Adrian Wettach.

Igasuguste ekstarvamiste selgitamiseks: minu nimi on Wettach ja olen pärit Schveitsist. Oigust õelda baseerub minu saatus minult tihti tarvitatavail sõnul: — „mispärast?“ ja „võimatu!“

Kui minult küsitakse, kuidas mind püüdis kinni minu saatus, vaaf siis võin küsida mispärast? Kui aga seletan neile sellest, siis

Eksootiline iludus Jena Goudal ja Robert Ames.

nad ütlevad tingimata: „Võimatu!“ Jah aga, miks ma pole tulnud ilmale nagu mu kolleegid a tisisi pojana? Kas see paistab välja minu eifekannetest? Võimatu!

Olen schveitslane, oman neetud kõva päaluu, armastasin alati muusikat. Minu isa omandas ühe väikese kohviku. Lastena andsime säääl, minu õde ja mina, pühapäiviti kontserte. Tema mängis klaverit ja mina viiulit. Säääl peatus meie linnakeses üks rändav näitetrupp, mille juhatajaks oli minu isa sõber. Mina olin koolijõmps, päike paistis, just koolivaheajal — noh, kas pidin siis istuma kodus? Ei aga isa minu palvele vastas „võimatu!“ tähendasin mina, et see on siiski võimalik, mangusin ja valasin pisaraid nütikaua kui isa andis järele. Ja sest pääle rändasin iga suvevaheajal tolle näitetrupiga mööda maad. Kool mängib minu elus tähisat osa. Kui lõpetasin kooli ja läksin siis artistina rännakule, sain emalt kirja, milles ta palus mind valida mingi praktilisem eriala. Täitsin ema soovi. Arvake, kelleks sain mina, tulevane kloun? Sain õpetajaks! Ei, ikka päris tõsi. Olin angazheeritud isegi Ungari ühe suur-suguse poliitika üksuse poegade õpetajaks -kasvatajaks. Ma

nime ei nimeta parem. Kuid poisid õppisid minult ainult rumalusi. Mispärast? Sest et neisse midagi paremat pookida — oli võimatu. Ent midagi inimene peab ikkagi tegema. Siin püüdis mind kinni minu saatus. Leidsin endale partneri ja läksime tsirkusesse muusikaekstsenirikutena Bric ja Broc.“ Umbes 20 aastat tagasi töötas ühel ajal meiega ühes Viini varietees algaja humorist. Miks ma peatusin sellele. See paistab olevat võimatu, aga too humorist-on praegu üks kuulsamaist ja parimaist maailma

karaktärnäitlejaisi. Tema nimi on — Pallenberg. — Bric lahkus minust. Võtsin endale nimeks Crock. Ühendasin kõik akrobaatilised, humoristlikud ja muusikalised oskused ning tormasin elus edasi. Ja nüüd, paari aasta pärast lähen erusse, s. t. Lõuna-Prantsusmaale valitsema oma mõisaid. Jah, saatus püüab inimesi kahe pisaraga. Üks on õnnetuse — teine õnnepisar. Aga siis inimene ise peab tüürima läbi olemasolu. Olen schveitslane, oman kõva päaluu. Kuid saavutasin edu? — Arvate ilma töötä. Võ-õi-matu!

Haapsalu, Kinoteater!

on ikkagi meie rohkearvuliste kõrtside hulgas kui oaas kõrves, kust rahvas leiab meelelahutust. Praegune omanik on pannud suurt rõhku kino mugavusele ja filmide valikule. Publikum hindab igat korralikku ettevõtet ja seda võib õelda „Kinoteatri“ kohta, sest mitte ainult vaimne intelligent, ka laiemad kihid pooldavad kinot ja jälgivad meeleldi maailma filmitoodangu suursaavutisi. —la

Tapa kino „Mars“

on tänu nüüdse omaniku A. Saks'i ettevõtlikusele muutunud hästi korralikuks. Ehkki praegune majandusline kriis on mõjunud ka kinole, mispärast korraldatakse etendusi vaid üks kord nädalas, näeme siiski Tapal parimaid suurfilme.

Olgugi, et linnavalitsus ei poolda kinot kui kultuurväärtsust (vastasel korral ei lasuks kinol kinos meelsamat naudingut. Kui meil Tapal poleks kinot, siis oleks see elu küll hallikene. —L. M.—

Claude France'i viimne suudlus.

Mõni aeg tagasi läbistus ka meie ajalehisi sõnum tuntud prantsuse filminäitlejanna Claude France'i surmast. Nagu oleks juhtunud äsja see, nii mäletan üht kollegiaalset einetamist Pariisis, millest võtsid osa muude seas Claude France, Rina de Liguoro, Süsi Vernon, Susanne Bianchetti, Aleksander Volkoff, Nikolai Rimski, Karl Th. Dreyer j. t. Jutt oli tahtejõust. Sää! välkusid Claude France'i silmad ja ta ütles peagu käskivalt: „Teie ei või teada kunagi, mis tähendab tahtejõud!“ — Muidugi arendati juttulõnga edasi. Kuid mulle jäid meele selle ilusa naise salapäraselt välguvad silmad, milles sisaldus eriskummaline tuluke.

B. Kusbock.

Nüüd kirjeldab Olaf Fjord Praaha „Filmkurjeris“ selle ilusa prantslanna viimast elupäeva.

Kui mõni aeg tagasi leiti surnuna oma vanitoast tuntud prantsuse filmitähti Claude France ja konstateeriti, et vabaturm on gaasimürgituse tagajärg, ei teatud selgitada laiemais ringkonnas noid põhjusi, mis sundisid astuma näitlejanna selle sammu. Põhjused olid kaetud tumeda looriga. Siin-sää! mainiti, et ta olevat olnud salakuulaja. Juhtumile järgnevad nädalad nähtavasti kinnitasid nood kahtlustused, ent kindlat ei teata tänapäevalgi veel. Ma olin tol korral Claude France'i partnerina ühes Decobra-filmis ning tegutsesin temaga viimased päevad ateljees ülesvõtetel. Filmi alates olin üllatunud harutihti noist briljantide ja kalliskivide osutest, mis ta tegi. Tihti külastasid juveliirid teda ateljees ja ta, pidades lugu minu maitsest, palus aidata mind ehefe väljavalmist. Raha oli tal külluses, mis oli ammutanud

nähtavasti salakuulaja-teenistusest. On ju tehtud kindlaks, et Claude France oli sõja ajal Schweitzis salaluure teenistuses. Siis ta oli veel sakslanna. Ta on nimelt pärit Hannoverist. Pärast seda ta saabus Prantsusmaale, lasi enda naturaliseerida ja võttis endale nimeks Claude France.

Kes on tunnud seda lahkett, zharmanitset naist, kes nagu mina, olnud päevast päeva temaga koos, see poleks võinud kahtlustada kunagi temas sptooni. Filmi lõpu poole ta muutus järsku närviliseks. Ta nõudis, et teatud armastusseinid jätaks viimasele ülesvõttepäevale. Ülesvõtted olid lõpmas. Viimne päev. Claude France, tulles jumeatult ja rietatult oma garderoobist, näis eriliselt rahulik, mis manas esile kartust isegi tema kaastegelasi. Sel päeval ta mängis draamaillusemaid stseene erilise anduvusega. Joudis käsile viimne stseen . . . Claude France'ile aga viimne stseen üldse. See oli armustseen, kus pidime suudlema. Alul proovisime, ja ta vaid markeeris. Rezhissöör Maurice Glaise soovis korrata proovi, ent Claude palus vändata kohe, sest ta olevat veendumuses, et liig intensiivse proovimise järele ta võib väsida, et mängida väljendavalt. Glaise andis märgu ülesvõtteks. Ruum valgustati. Ateljeelambid, mis võhikusse mõjuvad ebameeldivalt, filminäitlejatele aga tähendavad suurimat kontsentratsiooni, valgustasid Claude France'ile viimast korda. „Me vändame“, ütles rezhissöör, kes ka näis olevat tabatud näitlejanna iseäralisest meeleolust. Meie asetusime oma kohtadele, operaator haaras kinni vändast. Veel kord prooviti lampe, juhtiti valgust.

„Tähelepanu — ülesvõtte!“

Claude France seisis minu ees kinniste silmadega. Aeglaselt tõstusid ta lau'ud. Aeglaselt ja raskelt ja vaotas mulle otsa nagu mängus, kuid siiski teisiti kui mängus, sü-

gava läbitungiva vaatega. Miski haaras minust kinni luumainajana. Ma säädsin oma käed tema ümber ja tõmbasin tema enda juure, olles nagu hüpnotiseeritud tema pilgust . . . Ma ei kuulnud enam rezhissööri hüüteid egaaparaadi vürinat. Ma mängisin sellise pilgu all, millist ei või unustada kunagi. — Ta lebas minu kätel niiskeil, läikivail silmil. Järsku, silmade sulgedes, ta tõmbas mind endale ja suudles mind. Ta keha tuksatas, kui surija viimne elupuhang. Ma ei kuulnud midagi enam. Peaaegu visionäärsena nägin Claude'i pikki ripsmed. Tuksatused raugesid, ta laskus minu kätele. Ma ei pannudki tähele, et lambid olid kustunud, et kaamera ei vurisenud enam, et rezhissöör nagu häbelikult lehitses oma rezhiraamatut, et hoida tagasi toda liigutust, mis oli mõjunud ka temasse, teadmata millest . . .

See oli Claude France viimne suudlus.

Järgmisel päeval leiti tema surnult. Ta kõrval istus tema väikene koer, lakkudes käskijanna elutut kätt. Gaasikraan oli avatud. Claude oli surnud, kuid koerakene elas. Tuba oli lukustatud . . . välispoolt, ja võtit ei leitud . . .

Oletatakse, et Claude France ei surnud ainult gaasist. Oletatakse, et talle soovitati surra, et pääseda paljastustest ja arreteerimistest . . .

Soovitajad olid vist tema „hääd sõbrad“ . . . Võib-olla oligi nii parem . . . Surnud ei kõnele enam!

Clara Bow Paramountfilmis „Wings.“

Kuld ja hõbe kümme.

Möödunud aastate eeskujul korraldas ka tänava Berliini ajaleht „Der Deutsche“ rahvusvahelise ringkõsümise: Missugune film jättis 1928 aastal Teile suurima mulje? Vastused osutavad ülevaateks filmiproduktiooni mõjust kultuurriikide tuntumate haridustegelastele, poliitikutele, näitlejatele, rezhissööridele, kirjanikkudele j.n.e.

Rohkeim nimetatud filme on Lubitschi lavastatud Jannings-filme „Patrioot“, mis sai 40 häälega I kohale, 26 hääli sai „Orleani Johanna“, 20 hääli sai Sternbergi lavastatud „Põhjas“ (Alfilm). Eestis nähtud Paramount-film „Tema viimne käsklus“ Janningsiga pääsis 16 häälega kuuendale kohale. Kümne parima hulgas on 3 Paramounti-filmi, I Metro-Goldwyn-Mayer'ilt, I Ufa'lt, I United Artists'ilt, I Societé Generale des Films'ilt ja üks vene film. Üksikud vastused on huvitavad. Ekskaiser Wilhelm II leiab, et 1928 aasta parimad filmid on „Chang“ ja „Moana-lõunamere poeg“. Inglise kuninganna Mary peab samuti paremaks „Chang'i“, kuna Walesi prints hääldab Harold Lloyd'i filmi „Speedy“ kasuks, Tshehhoslovakkia president Masaryk on vaimustatud Janningsist filmis „Tema viimne käsklus“. Feldmarшал Joseph Pilsudski aga kiidab „Sõjalaeva konstitutsiooni“, Peru vabariigi president Don Augusto B. Leguia nimetab parimaks „Verivendluse“.

„Kes ja kuidas võib saada filminäitlejaks?“

„I. Eesti filmistuudio“ asutaja, režissöör *Baldwin Kusbock*.

Vaata „Film ja elu“ Nr. 1, 2 ja 3.

7. Liigutused ja rütmi võim. (järg.)

Rütm ülendab. Rütmiliselt ettevalmistatud inimese liigutused kooskõlastuvad elamustega, kuna vastasel korral liigutused on vaid hetkeline akt.

LOIS MORAN

Rütmiliselt kasvatatud inimene on oma liigutuste isand. Tema tahe triumfeerib. Sest kunsti- ja elurütm nõuab iseloomu- ja temperamendijoonte liitumist. Kinotegelasele on rütmi- ja elurütm nõuab kasvatust tähtsusega. Rääkimata juba sellest, et film nõuab tantsuoskust, ja mittetantsija näitleja võib sattuda piinlikku

seisukorda, film nõuab ka kunstilist tunnet, mis on arenenud välja muusika abil. Rütm on sama mis muusika. Meie liigutused peavad olema meie hingemuusika. See on öeldud üldiselt. Ent filmile on rütmi- ja muusikatunne ka põhimõttelise tähtsusega.

Filmis peab olema mingi üldistav põhiviis, üksikuid stseene ühendav meeoleu meloodia, mida peab mõista suutma tegelanè, et tegutseda vastavas stiilis ja tempos.

Kui tegelane, omades rütmi- ja elurütmi hariduse, mõistab valitud selle põhimõtetele vastavalt intellektuaalseid vastolusid, mis takistavad alistuma tema organismi võimsatele muusikarütmidele, kui ta õpetab seda organismi võnkuma kooskõlas helidega, siis ta annab teatud impulssidele vabaduse, idealiseerib oma füüsilist jõudu ja elustab omi hin-

gelisi võimalusi. Iga teose ja toodangu rütm annab otsekohe seletuse selle algataja võime- test, sest neis peituvad isiklikud tahted ja tun- ded. Muidugi võib ka aimata, järele seda rütmi ja mehhaniseeri- da, ent ikkagi tõe- ja jõukohaselt. Sest see saab alguse siemi- sest erutusest, mis võib väljenduda intui- tiivselt taibatud abi- nõudega. Elementaar- sete rütmide väljen- damine baseerub aga puhtintellektuaalselt, deduktiivselt saavuta- tud kogemustel. Väga

EDMUND LOWE

tabavalt kirjutab James Shelley ühes artiklis rütmi- ja kunsti-: „Rütm on vaatlemisele, tundele ja esteetikale sama, mis on teaduslik

ja loogiline järjekord mõis- tusele.“ Rütmi- ja elurütmi- kas- tusele võiks ju kõnelda palju, kuid see on kõrvalekaldumine meie otse- kohesest teemast. Sellest edaspidi eriartiklis. Siin tu- leks soovitada tulevatele fil- mitegelastele panna rõhku rütmi- ja elurütmi- haridusele. Sel- lega tutvume zhestide melo- diaga, liigutuste võluga. Aga ei tohi võtta ka seda õppust sha- bloonina nagu tehakse seda meie tantsukoolides või noorte tantsijannade esinemistel. Ikka jälle sarnlevad motiivid, ühesu- gused poosid, ühesugused al- legooriad! Puudub isiklik ise- loomujoon, pole nägusid, on ainult üleskrüvitud tantsu- nukud. Pidada mõõtu – see on tähtsaim. Rütmi- ja elurütmi- haridus on vastuaidlematu edu filmile. Ent see võib olla vaid abinõu, mitte siht.

Grete Nissen.

8. Kehakultuur ja sport filmis. Järgneb „Film ja elu“ nr. 5.

Vene teater.

Direktor **A. V. Pronikov.**
Saksa teatri ruumes.

Riia Vene teatri võõruselendused

13.—21. apr. s. a. Reperluaaris: Gribojedovi „Häda mõistusest“, Lermontovi „Maskeraad“, Ostrovski „Kaasavarata pruut“ ja „Äike“, Dreiseri „Savi potisepa käes“, Hasencleveri „Pe nem härra“, Veileri „Mary Dougani proffess“, prantsuse komöödia „Aus kelm“ (Monsieur Topaze).

Päisetähed müügil teatrikassas.

Teadust ja kunsti.

Järg 4.

Miimikaõpetus.

Koostanud Balduin Kusbock.

Vaata algust
„Film ja elu’s“ Nr. 1,
Nr. 2. ja Nr. 3.

Kulmude lihased.

Kulmulihhas, mis kattub silma ringlihastest, saab alguse silmakoopa servast ninajuure lähedal. Pääleselle, et see lihas aitab sulgeda silmi ja tõmmata alla kulme, ta moodustab kulmudevahelisi püstkortse. Kõvasti suletakse silmad päämiselt vastumeelsete muljete tõttu, päälegi kui säärased teostuvad järsku. Ent harukordselt see sünnib pikemat aega, sest silmadega me seisame vahekorras välisilmaga ja nendeta oleksime siis sunnitud loobuma igasugusest iseseisvast tegevusest, alistudes ohtudele. Näiteks, kui ärritab meid mingi järsk valguskiir, siis me ei sule silmi, vaid tõmbame kulmulihastega kulmudevahelise naha püstkortsudesse, s. t. me püüame valmistada ette instinktiivselt kulmulihaste pingutusega silmade sulgemist. Tähendab kulmudevahelised püstkortsud osutavad päämiselt vastumeelseid ärritusi. Kuid mitte iga vastumeelne nägemismulje ei tekita noid püstkortse, vaid ka iga vastumeelne kujutelu on nende põhjuseks. Näi-

teks kujuteldud karistus, häbistus jne. Ka igasugused mõtte- ja jõupingutused on nende põhjuseks. Kui näiteks õkitaja ei suuda rääkida selgesti välja või raskemeelne väljendada oma mõtteid, siis need kortsud on iseloomustavad. Samuti need kortsud tõmbuvad kokku, kui pingutame asjatult mõtteid, et jõuda mingile loogilisele otsusele. Nagu öeldud, võib olla iga toimingu- ja mõtteobjekt vastumeelse tunde põhjuseks. Selle tunde päritolu ja vältus oneneb ka individuaalsusest ja isiku kalduvusest (dispositsioonist), mistõttu ühed ärritavad kiiremini ja kauemini kui teised, vihastuvad kergemini kui teised. Järeldus: kulmudevahelised (otsaesised) püstkortsud osutavad päämiselt halva tuju miimilist ilmet ja kutsutakse esile 1) valu või kannatusega, 2) vihatujus ja 3) pingutava mõtlemisega. Füsioloogiline: Kui näol on kujunenud välja otsaesised püstkortsud, siis nad osutavad, et isik on kannatanud palju või palju pingutanud mõtteid, otsib energiliselt, rahuldamatult probleemide lahendust.

Tahmaste nägudega Richard Arlen ja Charles Rogers Paramount-filmi „Wings“ filmimisel.

Kinosõbrad, nõudke kõikjal „Film ja elu“ üksiknumbreid.

Otsaesise püstkortsude miimilisi kombinatsioonid.

Nende püstkortsude tähendus moodustatakse vaatega, s. t. silmamunalihaste liigutustega. On vaade jõuetu (nõrk) ja otsaesisel on püstkortsud, siis võib oletada, et isik lakkas võitlemast vastu-meelse olukorraga või kujuteluga. On aga vaade elav ja kindel, siis võib oletada, et isik on vihane, et ta reageerib energiliselt oma meeoleu materiaalsele ja psüühilisile põhjusile. Vihailmet on kujutanud mõjuvalt F. Rude Pariisi „Arc de triomphe'i“ reljefil „Marseillaise“. Pärani avatud suu osutab vaid valjult kisendamist, kuna silmad ütleavad kõik.

Pingutatud mõttetoiingu miimiline ilme on võrdne sellisega vihas. Vaade on elav, tähelepanelik, otsaesine püstkortsus. Ilmutub püstkortsude juures varjatud vaade, siis võib oletada, et tähelepanu objekt vihastab inimest ja ühtlasi äratub ka kahtlust, et ta varitseb soodsat momenti vastupanuks viha põhjusele.

Silmade avamine.

Me teame, et silm avatakse ülemise lau tõstjaga otsaesise lihase kaasabil. Shakespeare nimetab luuleliselt ülemisi silmalauge „Silmade eesriideks“. Unest virgumisel algab aistiline (sensuaalne) tegevus sellega, et tõsta üles „silmade eesriide“. Siis hoovab valgus läbi avatud „hingevärava“ ja algab lainetav mõttemäng. Niikaua kui oleme ärkvel, on laugude tõstja tegevuses ja sarvnahk on katmata suuremalt jaolt. Tabab aga silma järsk valguserutus, siis „silmade eesriided“ tõmbuvad võimalikult kõrgele, et saavutada sündinust selge mulje. Et aga kujutelud ilmutuvad hingele aistiliselt õigustatud objektidena, siis silmakatted tõmbuvad kõrgele ka siis, kui mingi kujutelu erutab järsku tähelepanu. Seda

nimetatakse üllatuseks. Järeldus: järsk silmakatte ülestõstmine on üllatuse miimiline ilme.

Vältuv tähelepanu tunnustab, et inimene hangib innuga temasse mõjuvaid muljeid. Alaliselt lahtiste suurte silmadega inimene on ka „lahtise meelega“, ärksa hingega. On inimene väsinud hingeliselt või füüsiliselt, siis rauged lihaste tegevus. Ülemised laud langevad aegajalt madalamale, kattes suurema osa silmamuna sarvnahast, kusjuures näoilme on unine. Kui ülemised laud on lastud alla ilma füüsilise põhjusega, kuna neile mõjuvad aistilised ja hingelised põhjused, siis on silmadel kõikne, apaatsuse miimiline ilme.

Füsiognoomiline: kõikseid, indolentseid inimesi võib tunda ära sellest, et võrdlemisi suurem osa silma sarvnahast on kaetud ülemise lauga.

Otsaesised lihased.

Need on kaks laia lamedat lihast. Nende tegevus osutub näol põikkortsudena otsaesisel ja kõrgele tõstetud kulmude tõttu. Kui ühes silmade pärani avamisega tõstuvad ka kulmud ja otsaesisele ilmuvad põikkortsud, siis on näol imestuse miimiline ilme. Kui näol ilmutub suurim imestuse ilme ühes vastikuse ilmega, s. t. tegevuses on otsaesised põik- ja püstkortsud ja sääljuures on kulmud tõstunud üles, siis on näol hirmu miimiline ilme. (Vaata Laokoon – pilti).

Füsiognoomiline: Arenenud põikkortsud ühes ülestõstetud kulmudega on inimestel, kes imestavad meeleldi, uudishimulistel, kes kuulavad alati ja päriavad. Darwin ütleb, et dr. Crichton Browne, kes uuris nõdrameelseid, pani tähele, et melankoolia ja hypochondria tekitavad põik- ja püstkortsudest otsaesisel hobuseraua-taolised kortsud. Sarnane miimiline ilme on ka suure hirmu puhul.

(Järgneb „Film ja elu's“ nr. 5.)

Tom Mix

„Fox-Film Corporation“ püüab esirinda.

New-Yorgist teatatakse, et president William Fox on omandanud enamuse Metro-Goldwyn'i ja Loew'i kino-teatriteid. Sellega Fox on saavutanud täielise kontrolli 700 teatri üle Ameerikas. Viimasei ajal on märgata „Fox“ toodangu fantastilist tõusu, mis tuleb kirjutada muidugi William Fox'i ja tema parema kae Winfield Sheehan'i arvele. Kui veel mainida, et „Fox“ omab suure arvu teatriteid ja osakondi Euroopas, siis võib oletada, et „Fox'il“ on kavatsus trumbata üle kõik suurimad maailmafilmid, mis tegusevad filmi alal.

Buck Jones

Soovite filminäitlejate autogramme?

Tulles vastu paljudele „Film ja elu“ lugejaskonna soovidele, toimetuse otsustas võtta enda päälle autogrammide hankimise alul Euroopa filminäitlejailt. Kes soovib omandada näitlejanna või näitleja autogrammi, sel tuleb saata „Film ja elu“ toimetusele vastav näitleja piltpostkaart ja kr. I. — postmarkides. Ühtlasi tuleb tähendada saatja täpne aadress. Toimetus muretseb autogrammid ja saadab soovijaile.

„Film ja elu“ toimetus, Tallinn, Vene 4.

Mood, tants, revüü.

Individuaalne „noot“ naismoes.

Keskpärase olla on -halatsemisväärtne. Vähemalt minu maitsele. Sääli juures pole aga sugugi kerge vältida keskpärasust, kui sa ei eraldu teistest naistest mingisuguse erilise omadusega kas või kasvult. Väikesed ja keskmise kasvuga naised kaovad hõrutihhi kahesilma vahele. Tänapäeva mood on ju teatud mõttes uniformina ja seeläbi, et näo värvimine on levinud üle maakera, näo iseloom peitub tihti värvikatte all. Et saavutada isiklik „noot“, mistõttu võiks vältida keskpärasuse muljest, ei saa, muidugi, heita kõrvale moodi. Ent ma leian, et iga naine peab püüdma anda moe nõuete raamides oma isikule väljenduse, mis laseb paista teda individuaalselt. Näiteks soeng. Paljud naised kopeerivad tühja-tühja moodilisi uudiseid, mis mõeldakse välja juuksuritelt. Ma mõlen siin „Bubikopfi“, kui see oli veel „Suurmood“, siis võis näha nii mõndki karrikatuuri. Näod, millele kuidagi ei sobinud too „lõige“, mõjusid koomilistena. Naine, kes peab lugu isiklikust „noodist“, peab jätma endale soengu, mis kooskõlastab tema vä-

Olive Borden.

limusega, mitte aga jälgima moeletuju. Seesama on maksev ka moevärvidest. Ma tunnen naise, kes moenõuetest loobunud, peavad kinni alati kahest värvist, millega maitserikalt varieerides teostub ka riieetus. See tagasihoidlikkus mõjub oivaliselt isiklikku „nooti“.

Ühel värvil on ju palju astmeid, nii et polegi raske

vältida toda kardetatavat tüütavust. Lõppeks on ju igasuguseid pisiastju, mis manavad esile isikliku „noodi“. Algpäraselt kõidetud kaelaräät, isemoodi asetatud lill võivad mõjuda imetelemisväärselt. Muidugi ei või nõuda, et moe osavasti ärakasutamise peab saavutama tolle isikliku „noodi“. Harjumusel, kuidas naine liigub, kuidas ta käib, kõneleb ja naerab, peab olema iseloomuline zharm. Zharm on igatahes looduse kink, mis ei saa osaks igale. Kuid tõsise endaarvustusega ja tahtejõuga eralduda sümpaarse väljaastumisega massist ja keskpärasusest, võib võita palju, et saavutada oma isiku vastu huvi ja austust. Ma rõhutan — vaid sümpaarse väljaastumisega.

Sest kui naine püüab osutada kõige jõuga isiklikku „nooti“ ja haarab kramplikult kinni eksravagantsidest, et mitte laskuda keskpärasuseni, ta osutub pahatihti naeruväärseks; on parem niisugusel korral, kui sind ei panda tähele üldse, kui olla kaasnimeste lõbuobjektiks. —ck—

Mida tähendab mõiste gentleman?

Gentleman — (saksakeeli Edelman) on tõlgitud — au-mees, viisakas mees, suursugune mees. Ent too suursugune mees võib olla sama vähe gentleman kui kodanikuseisusest mees võib olla seda väga hästi. Gentleman on mõiste, millel ei tarviise olla mingit suhtumist kõrgemasse haridusse või põlisesse suguvõsasse, mingit suhtumist andi ja talenti, isegi mitte iseloomu, ehkki ei suuda kujutella gentlemani hulva iseloomuga. Gentleman peab mõisima toimida korralikult kõigis elu-olukordades. Ta on too, mis laimatu ja vahva rüütel naiste vastu, kuid mitte nit-nimetatud „galantne“. Mis eraldab teda kergatsist, on ta kindel taktitunne. Muidugi ta on riieatud hästi, kuid mitte selleks, et mõjuda ilusana, vaid selleks, et mitte olla vastik. Ta riieub lihtsalt. Ta ei räägi kunagi palju.

Mitte seepärast, et tal pole kõnelda millest, vaid seepärast, et ta hoiab vaos kõnelemise rüümi, teades, et ka teistel on tarvis kõnelda. Ka liig vähe ta ei räägi, et osutada filosoofi maski. Gentleman pole kunagi banaalne, vaid on alati korrektne. Suurvaimuks sünnib inimene, talenti ta peab omama, kehaline kuju ja meeldiv nägu kingitakse inimesele juba hällis, ent gentlemaniks ta võib saada. Inimene võib kasvatada selleks ennast ja teisi.

Õieti ainult lihtsa elusääduuse käitmisel: mis ei meeldi — sulle teistes — lase olla. Ärritab sind mõni lontrus, ole viisakas, mõjub sinusse mõni kasvatamatu inimene vastikult — püüa kehatada tema vastandit. Ole alati vastand halvale. Sa tead, et ei inimlikud pahed ei meeldi kaasinimestele, siis propageeri voorust, kuid mitte mingi variseeriliku pühiku näol, vaid endas mõistetavalt. Protesteeri nimetusel „viisakas inimene“, sest sellest tundub mingi kaastunne. Ole vahva, ent mitte pääletükkiv. Ja kui sa võid lubada endale iseseisvat maailmavaadet, siis suhtu sellesse kui oma eesõigusse, mis ei lähe korda kellelegi. Jah, armas gentleman, kui saatust sünnib mängima sind filmis gentlemani, siis pea meeles: ära mängi suurt vahvat kangelast romantilise allüüridega, sest see on alati veidi koomiline. Gentleman on tänapäeva kangelane.

Ulus salongtants.

Ka järgmises „Film ja elu“ numbris toome uue tantsu „Gigolo“ (loe dzhigolo) sammud pildes ja seletusis. See on kuulsa Pariisi „Beaux Arts Club“ liikmete – tantsuprofessori Dario ja tantsijannade Nadine ja Irene looming. (vaata algus „Film ja elu's“ nr. 3)

3 . . . Dario ja Irene osutavad graatsioosset seisandit moetanantsus „Gigolo“ Järgnevad sammud on tangotaolised ja teostuvad üks-kaks, üks-kaks-kolm rütmis. Tantsijad teevad taha- ja ettepoole ristimärgitaolisi figuure, nimelt neli korda nagu mainitud joon. 1 ja 2 (Film ja elu s nr. 3). Need poosid nõuavad, et mehe käsi lebab naise seljal, naise parem käsi on mehe õlal, kuna viimase parem käsi on põimul naise vasaku käega.

4 . . . See on kolmanda figuuri lõppseisand. Tantsijad teostasid täielise ringpöörde ning on valmis kordama üks-kaks, üks-kaks-kolm rütm, nagu joon. 3. Daam algab parema jalaga ja mees vasaku jalaga; ristliigutust tegev jalg ei suundu aga mitte tahapoole nagu joon. 3-s, vaid ettepoole. Järgmise figuuri sammud toetuvad apaashi sammudele, millest pildis ja seletusis järgmises „Film ja elu's“.

„Poeem“ Tartus. Monte Blue foto suhtes pöörduge saksakeeles: Verlag „Ross“, Berlin SW. 68. Alexandrinenstr. 110. Muid andmeid pole praegu.

Maimo-Mimosa – Tartus. Ricardo Cortez'i priinimi on Jack Krantz; sündinud 1900 a. Elsass-Lothringenis. Välimust otsustage ise; teatame, et ta on musta verd, pruunide silmadega ja 6 jalga 1 toll kõrge. Lily Damita aadressi leiata „Film ja elu's“ nr. 2., muu temasse puutuva leiate eelpool.

Mary, Vera, Vilma – Tartus. Jackie Coogan on praegu Euroopas ringreisil ja esineb oma isaga näitelaval. John Gilberti aadress on „Metro-Goldwyn-Mayer Studio“, Culver City, California U. S. A.; kirjutage inglise keeles. Willy Fritsch elab Berlin, Kaiserdamm 95, kirjutage saksa keeles. Ivan Petrovitschi viimse aadress on Berlin, „Hotel Eden.“ Ken Maynardil – „First-National“ Studio, Hollywood, California; Gary Cooperil – Hollywood, California, 5451, Marathonstr. Lilian Harweyl – Berlin, Düsseldorfstr. 47. Ikka lisada vastuseks vastav postmark.

Basil – Narvas. Juhtumil, kui „Film ja elu“ numbrid Narvas kõik on müüdnud läbi, pöörduge meie talituse poole Tallinn, Vene tänav 4, lisades juure iga soovitava eksemplaari eest 30 senti postmarkides. Soovitud aadressid on: Maria Paudler – Berlin, Albrecht-Achillesstr. 5-a., Evelyn Breni Hollywood, California; Mady Christians – Berlin-Charlottenburg, Bismarkstr. 67; Susi Vernon – „Ufa-Film“ G. m. b. H. Berlin, Kochstr. 73.

Ilmar R. – Tallinnas. 1. Douglas Fairbanks on sündinud 23. mail 1883 a. ta omab filmiettevõtte, Fairbanks jr. on tema poeg, tema viimne film on „Kuradi mask“, tema aadress on: „Fairbanks-Pickford Studio“, Hollywood, California. 2) Film „Alasti“ pääteglasteks olid Ivan Petrovitsh ja Nita

Naldi. 3) Rootsi filmiajakirja „Film Journalen“ maksab 50 oere'i (umbes 50 senti) ning tuleb tellida aadressill Stockholm, Sveavägen 53. 4) Filmis „Surmakarusel“ mängisid Claire Rommer, Jean Murat, Anton Poinner, Angelo Ferreri.

„Eha“ – Tartus. Ernst Verbees elab Berlin-Schöneberg, Hauptstr. 34/35. Ivan Petrovitshi aadress on ülal: „Ilusa Helena armuõdes“ mängisid Maria Corda, Lewis Stone, Ricardo Cortez, Karl Huszar ja George Fawcett.

Valentine – Tallinnas. Allute üldtingimustele, mis avaldatud eelmistes „Film ja elu“ numbrites.

Nina H. – Pärnus. Teretulemast meie lugejaskonda! Teil on õigus – Niils Aster on huvitav näitleja. Tema pildi leiata lähemal ajal meie ajakirjas, sest ta esineb peagi filmis „Doonau lained“. Kas Lily Damita abiellub temaga? Aga armastuslugude suhtes ma ei saa vanduda, Aster oli kihlatud juba kord Lupe Velez'iga, ent Hollywoodis võib hääbuda armastus sama ruttu kui ta tuli.

Rita J. – Tartus. Te palute vastata, missugune näitlejanna meeldib mulle kõige enam? Ma imetelen Norma Talmadge'i tema okuse üle olla vaid 33-aastane. Laura la Plante'i ja Siina Berg'i nende huumori üle ja Lily Damita't tema hurmavuse üle. Teid aga Teie uudishimu üle.

„Eluõis“ – Viljandis. Kas Teie ei teadnud siis, et Vilma Banky pole vanem kui 25 aastat ja on pärit Wiinist? Sama vana on ka William Boyd, kui ta on tõsine. Edwin Carew valmistab uut filmi „Toska“ Dolores del Rioga. Richard Barthelmes viibis oma uue naise Jessica Sargentiga pulmareisil Hawey saarel.

Tommy – Tallinnas. Päritatavad aadressid on järgmised: Lia Mara – Berlin, Westend, Pommernallee 1; 2) Harry Halm – Berlin-Hallensee, Westfälischesstr. 31; 3) Ivan Petrovitsh'ile võite kirjutada: Berlin, Hotel „Eden“ 1; 4) Lilian Harvey – Berlin, Düsseldorfstr. 47.

M. K. – Siin. Marie Paudler õppis Praaga näiteakadeemias. Pääsis filmi 1926 aastal.

Kas naistel on huumorit?

Bebe Daniels'ilt.

Et mul lisafiiline on naiskoomiku nimetus, leitakse, et ma võin pajatada ülaltähendatud teemale.

Mõistagi, et naistel on huumorit. Minagi pole erand selles suhtes. Ent naiste huumor on teissugune kui meestel. Ta pole – jumalale tänu-mitte nii kõrk, seega mitte liig päätetükkiv. Kui ma aga peatun kriitiliselt huumorianniga meestel ja sellistel naistel, siis pean nautima kahjuks, et huumorianniga mehi on rohkem kui naisi. (Ennast palun mitte arvestada: ma ei taha olla sugugi mees ega karda ka neid, et teha neile meelitusi!) Ent huumorist pole naistel taipu. Kas teie pole pannud tähele, et huumoristlikud kirjatooted kirjutatakse kõikjal meestel? Aga naised võivad kirjutada säälijuures humoristlikke kirju Puutudes oma o'sekohesest ala – filmi, pean mainima, et suurvaimu Chaplini ülevoolav huumor või selline Buster Keaton'ilt ei rahulda kunagi naisi. Milles see seisab, ma ei saa seletada mõne sõnaga. Päälegi pole mul tuju filosoferimiseks. Aga Harold Lloyd on vastuvõetav mõlemale soole, sest ta meeldib välimuselt.

Iga naine peaks hellitama endas vähemaki huumoriandi. Sellega ta kergendab oma ja teiste elu.

Minu sissetung filmiilma..

Mary Brian'ilt.

Armuline saatus, ühe suure filmifirma direktori isikus, sobitas mulle tutvuse rezhissöör Herbert Brenon'iga. See oli 1924 a. suvel. Ja mu filmi karjäär algas enne kui olin veet taibanud midagi. Vaevalt kahe aastaga ma esinesin kuuesteiskümnes filmis! Mu ema tahtis valmistada mind ette näitelavale, ning seepärast sõitsimegi väikesest Texas'e linnakesest Dallas'est Los Angeles'i, et mul võimalus oleks olnud leida paremaid tingimusi näitlemiskunsti õppimiseks. Ise olin aga valmistatud filmist. Juba kooliõpingis igatsesin pääseda filmi. Varsi pärast meie saabumist Los Angeles'i üks suurajaleht korraldas jällegi iludusvõistluse, ja mõelge ometigi – mina sain esimese auhinna. Sellega oli tehtud esimene samm filmikarjäärile, sest tuntud manager Al. Kaufmann võitis mind oma „tiiva alla“. Mis edasi sündis, on ju mõistetav. Film filmi järele. Minu viimast filmi olete ju näinud, Richard Dix'iga „Katasroof Forestville'is“?

Veeilev Fox-täht Sally Phipps.

? Kas teate juba, et...

Rila Vene teatri

etendused, mis algavad Tallinnas 13. aprillist toovad kahtlemata elavust meie loijuks jäänud teatriellu. Iga kunstisõber peaks tingimata külastama ühiki riialaste kunstiohtut, päälegi kui on teada, et esinevad nimekad näitlemiskunsti esin-dajad.

Harald Lloyd valmistub uue kõnelilmile.

John Barrymore pööris tagasi „Warner Brothers“ firma juure, et alata sääli kõnefilmiga. Kuuldavasti tuleb lavastusele „Hamlet“.

Emil Jannings tegi lepingu „Paramount'iga“ ka kõnefilmides esinemiseks. Ta kohustus õppima ingliskeele põhjalikult.

4000 statisti on tegevuses „Paramount“ kõlafilmides. 12 uut kõla- ja häälefilmil on jällegi valmimas, uutes, eriti

ülesehilatud ateljeedes. Kõlafilm püüab vallutada „tumma“ filmi.

„Interference“ (Konflikt) on esimene 100% kõnefilm, mida näidatakse New-Yorkis Criterion-teatris juba kaheksa nädalat. Pääsades Clive Brook, Evelyn Brent, William Povell ja Doris Kenyon. Euroopasse see film tuleb ka „tummana“.

Kõlafilmide ülesvõtte aparaat paraneb alata. Juba tarvitatakse erilisi mikrofoone tenorile ja bassihäälele, et saavutada sellega hääle reproduktsioonis puhtust ja loomulikkust.

H. B. Warner, kes mängis Kristuse osa, on nüüd pääsosa Paramount-filmis „Arsti saladus“.

Alfred Abel hakkas rezhissöörriks. Tema esimene töö on Prantsusmaal film: „Tundmata naise kirjad“, Stephan Zweig'i järele.

Metro-Goldwyn-Mayer lasi välja uue filmi „Armastuse iha“, tuntud näidendi lärele „Adrienna Lecouvrier“. Kuulsa Saara Bernhardt'i lavalist osa kehastab näitelinal D. Grawfort.

Adolph Menjou loobub Hollywoodist ja sõidab Londoni, kus ta asub ühe uue kinoettevõtte etteotsa.

Pola Negri, kes asub nüüd Prantsusmaal, ei loobu filmist. Tema esimene film uuel alustel on A. Duma romaanil Järele „Kuninganna kaelakee“.

Uus filmi reglament. Saksamaal algab kinematograafia uus aasta 1. juulist. Saksa filmideks loetakse neid, mille sisetülesvõtted vähemalt on valmistatud Saksa stuudios. Filmi konfingent näeb ette 210 välismaa filmi sisseveo.

Soomes tsensuur keelis Sovjeti filmi demonstreerimise „Maa vangis“.

Prantsusmaal kinolooming andis mõõdunud aastal 94 filmi. 1927 a. olid 74 filmi, 1926 a. — 55, 1925 a. — 73, 1924 a. — 68.

Dita Parlo, Brigitte Helm ja I. Moszhuin on päätelagasi V. K. Turschanski uues filmis „Manolesku“.

Lili Damita viibib praegu Ameerikas. Tema uusim film on „Keelatud armastus“.

Harry Liedtke mängib praegu „Aafa“ juures filmis „Tsirкусprintsess“.

Phyllis Haver ja Allan Hale mängivad pääosi filmis „Singpauri näabus“.

Gary Cooper, tuntud suurfilmist „Wings“, ja Evelyn Brent mängivad filmis „Valge haarem“.

Florence Vidor esineb Emil Janningsi partnerina filmis „Patrioot“.

Lya Mara uusim film on „Punane ring“.

Olga Tshehhova mängib Diane de Lassalle'i osa filmis „Diana“.

S. O. S. on filmi nimi, milles esinevad Liane Haid ja Alfons Fryland.

Aafrika südames areneb „Paramount“ filmi „The Woman who needed Killing“ tegevus. Selle filmi, mille tülesvõteta äsja alustati, peategelasteks on: Olga Baklanow, Clive Brook ja Neil Hamilton.

Emil Jannings saab mängima pääosa uues filmis „Kontseri“. Tema partneriks on kohustatud Florence Vidor.

Lipitsejatest.

Pola Negri'lt.

Minul kui filminäitlejannal on väga tähtis inimeste iseloomude uurimine. Sedapuhku mõni sõna naistest, kes tunnevad lipitsemise kunsti. Tundsin üht naist, kellel polnud iseäralisi silmapaistvaid omadusi, ei ilu ega tarkuse mõttes. Ent ta omas talendi, mis ta mõistis kasutada osavasti: ta valdas lipitsemiskunsti nii, et näppas sõbrannalt selle mehe ja on tänapäeval toredate villa

omanik, omab auto ja kadedastamisväärsel pärlikee.

Vana lause, et maailm tahab olla petetud, tabab kõigepääli meesugu. Oleneb vaid kuidas petetakse. Lipitsemine on küll mitmele valefamine, ent ta on lahke ja vastuvaidlematu vale, nii et isegi kindlaim jääsoomus ei suuda panna vastu. Kõvahingelised naised tarvitavad lipitsemist kui naiselikku abinõud, samuti nagu pisarate rekvisiitigi. Nende maailmavaate järele on pisarad ja lipitsemine abituse ja alluvuse tundemärke. Lipitsejad pole aga mitte mõistuse, vaid instinktiivinimesed. Selle ülalmainitud lipitseja hää sõbranna oli kõvahingeline naine. Ta oleks hoidnud kergesti kinni oma meest, kui ta oleks tarvitanud uhkuse ja kõrkuse asemel lipitsemist ja pisaraid. Ent ta seletas: „Ma olen otsekohene, õigustarmastaja olevus ning loobun iga sugustest abinõudest, mis tarvitavad teised naised. Pääleselle lipitsemine on süüdlase tundemärk, kuid minu teada pole mul mingit süüd“. Tal oli osalt õigus. Naine, kes lipitseb, tahab kõikjal midagi saavutada, mis ta ei saa otsekoheselt teel. Naisel on palju kergem paluda andestamist, kui ta lipitseb säälijuures veidi.

Mees tunneb end jumalana ja valitsejana, kui naine andlikult ning lapselikult alistudes toetub pääga mehe õlale. Sel puhul mees keeldub vaevalt palve täitmises. Iga innukas palve on lipitsemine. Nõudmisele mees võib jääda külmaks, sõbraliku „augu päherääkimisel“, armastusväärsel nuimisel ta on aga võimetu panema vastu. Kuidas ta saab panna vastu naise võludele? Ei jää üle muud, kui täita palve. Võib-olla ta vihastub pärast, et lasi end heidutada lipitsemisega, kuid ta ei pea unustama, et magus lipitsemise mäng on küllalt suur tasu mingi kingi, mingi tundemuudatuse eest. Olevat ka mehi, kes ei alistu lipitsemisele. Need

„Fox-Filmi“ täht Sally Phipp omas kodus Hollywoodis.

eksivad iseendas. Nad reageerivad nimelt teissugusele lipitsemisele. Hästi arenenud naisel peab olema suur togavara väljendusvõimalusist, millega ta saab mõjuda.

Greta Garbo.

Habemeajaja ärist – maailma kuulsuseni.

Ta ei vaja lähemat esitelu. Paljukirjeldatud rasked silmalaud, väsinud naeratus, suu avatelevad jooned ja vabalt ripnevad lokid, kõik see on tuntuks hästi meile ammu. Tunne seda juba tollest ajast saadik, mil esimene reklaam hakkas taguma meie pääajju Greta Garbo nime, kuni tänapäevani, mil mitte ainult reklaami aureool ei heilu selle nime ümber, vaid fõsise kuulsuse hiilgus, mida Greta Garbo väärrib tõesti niihästi ilusana naisena kui ka suurena kunstnikuna. Nüüd, mil ta pärast enam kui kolmeaastast viibimist Ameerikas on tulnud tagasi Euroopa, hüüame talle südamest: tere tulemast tagasi, Greta Garbo!

teenis oma esimese raha habemeajaja äris, balansseerides sääli seebivahukausikesi ja pintsleid ning seebitades sisse kliente – sõna kahes mõttes – kui tohime väljendada nii. Väikesel Gretal oli terav keel. Aastal 1922 Petschler leidis tema Paul U. Bergströmi juures Stockholmis ja laskis esineda femal oma esimeses filmis. Greta huvitus teaatrist juba ammu, ja tema tutvudes nii paljude teaatristri- ja filmitegelastega, see hõllandus suurenes veelgi. Peagi ta oli draamateatristri näitlejaskooli õpilane, tehes nii häid edusamme, et loeti esimeseks õpilaseks. Ta tegelik sammumine tähtede poole algas aga vaid siis, kui kadunud Mauritz Stiller taipas terava pilguga, et siin on uinumus suur and. Suurt üllatust tekitas sõnum, et Greta Gustafssonile nii Mona Martensonile antakse osad Gösta Berlingis. Siis Greta sai nime, mille tselluloidpaal tegi kuulsaks kogu maailmas:

Naise ilu! ILUDUSKUNINGANNAKS Naise ilu!

saada on kerge. Tõin Pariisist uusimaid aparate ja maailmakuulsaid iludusvahendeid

„MASQUE au MARI“, „DOUCHE“ j. t.

Kõigis värvinguis **filmipuudrid** ja võrratud kreemid.

Ripsmete, kulmude värvimine ja jumestamine. — Vastuvõtt kella 11–1 ja 4–6.

Tallinn, Apteegi tän. 9–4. **NIINA KUSBOCK.**

Greta Garbo lahkumisel Ameerikast 15. detsembril m. a. paljud ajakirjanduse esindajad väljendasid imetlust rootsi näitlejannale. Nad olid veendunud, et kõik ameerika näitlelavad on avatud talle, kui ta ihaldab hakata lavanäitlejannaks. Greta Garbo oli avaldanud nimelt ärasõidul soovi, et talle avaneks Rootsis juhtum näidata end laval, kus ta esinenud kord varem, nimelt Stockholmis draamateatristri. Kuid teda seob Metro-Goldwyni ateljeeaga leping mõne filmi suhtes ja tuleks esineda tal järgmisena Ameerikas kõnefilmis rootslase Victor Sjöströmi juhatusel. Ka viimane on avaldanud vahepeäl soovi naasida nii ruttu kui võimalik jällegi tagasi kodumaale — Rootsi.

Greta Garbo või Gustafsson — nii oli varem ta nimi —

Garbo! Kõlarikas nimi. Kord XIV sajandil see kuulus ühele florensi maalikunstinikule.

Greta elu Ameerikas ei olnud just tants roosidel, kuigi peagu tahaksime uskuda seda, nähes terveid rida Garbofilme, mis jooksnuv viimastel hooaegadel teaatristes. Fakt on, et Greta tegi tõesti tööd Ameerikas. Kellelegi ei anta mitu tuhat dollarit nädalas, tegemata tööd.

Greta Garbo ei sarnle teistele filminäitlejannadele. Tal on isiklik väike fahe. Tal ilal ei olnud harjumuseks mängida käskijannat hulgalise teenijaskonna üle. Ta elas lihtsalt mõnes võorastemaja toas, rahuldudes oma auto ja ühe sekretäriaga. Seepärast võimalduski saada tal palju pakse kirju omakstele Stockholmis.

Kino „KUNGLA“ TALLINNAS

V. Pärnu 31

On kinosid, kus publik jälgib meeleldi parimaid eeskavu kuulsamate lemmiktähtedega nagu:

CHARLES FARREL,
IVAN PETROVITSH,
DOLORES del RIO

I. auhinnaga kroonitud hurmav

CLARA BOW

ja teised.

Publikum on rahuldatud alati.
Soe, mugav, ruumikas kino
mõjutab kõikjal naudingut!

Kino „SKALA“ TALLINNAS

Vabriku t. 8

Kino „ASTRA“

TALLINNAS HOSPIDALI 2-a

Kinoteaater, mis omamugavuse, odavuse ja ainult valitud parimate eeskavate tõttu on võitnud laialdase lugupidamise.

Kinoteaater, kust keegi pole lahkunud pettunult!

KIRJAMARKE

OSTAN

MÜÜN

Asutatud:
1896. a.

Asutatud:
1896. a.

E. EICHENTHAL

TALLINN, KUNINGA 6

UUSIM EESTI FILMITEOS

„DOLLARID“

8 vaatuses.

Valmib linastuseks aprilli kuu alguses.

TEGELASED:

Masinapreili Evi Koit	SISI PINNA
Tema isa	V. Vistinghausen
Tema ema	P. Garrai
Üliõpilane Gustav Mets	M. Lepper
Tema isa	P. PINNA
Tema ema	Pr. Saame
Tema õde	O. Päts
Ärisõber	K. Treumundt
Tütar	B. Männik
Konduktor	H-ra Krull
Krediitor	H. Möller
Ajakirjanik	H. Fisher
Kolm daami küpses eas	{ S. Peetson
	{ O. Nikolsky
	{ O. Holts

Pääle selle „Film-Klubi“ kursuste õpilasi ning palju teisi.

KINOOMANIKUD kindlustage aegsasti
t ä h t a e g u

**KONSTANTIIN
MÄRSKA**

filmiproduksioon

TALLINN, VIRU 4

Kino „REKORD“

Telefon 11-63

FOX CORPORATION

FOR THE BALTIC STATES

ESINDAJA EESTIS: R. von der LEY, TALLINN, S. KARJA 18/14
TELEFON 31-13. TELEGR. ADDRESS: LEY TALLINN

FILMID MIDA ÜKSKI EI JÄTA VAATAMATA:

Ivangorodi kindlus.

Maria Jacobini, Lissenko.

Naisteröövimine Marokkos.

Vladimir Gaidarov, Claire Rommer.

VATER LOO.

Otto Gebühr, Vera Malinovskaja.

S. O. S.

Liane Haid, Alfons Fryland.

Punane ring.

Lia Mara.

Naine leekides.

Olga Tshehhova.

Tsirkuse printsess.

Harry Liedtke.

Seiklejad.

Carlo Aldini.

Müüdnud naine.

Dolores del Rio.

Haud põhjanabal.

Amundsen, Malmgren.

Arizoonatüger.

Tom Mix.

Mängukurat.

Buck Jones.

Pääle nende palju hooaja suurimaid löökfilme.

ESIETENDUS KINOTEATER

„BI-BA-BO“

Tulevad varsti suurfilmid:

„CHICAGO“

Victor Varconi ja Phyllis Haver.

„ÄRAANDMINE“

Victor Varconi, Jos. Schildkraut ja
Jetta Goudal'iga.

„TEMPO, TEMPO“

Luciano Albertini'ga.

„NÜÜDSEAJA SIREEN“

Bebe Daniels'iga.

Ajalooline suurfilm

„HABSBURGIDE TRAGÖÖDIA“

Jälgige linastust!
Külastage neid suurfilme!

Kino „KOIT“

Soliidseim ja parim kino Narvas.
Puhtad, soojad ruumid. Hääl orkester

Lähemal ajal üllatused:

I. helifilm!

I. helifilm!

„Wings-Tiivad“

Naine piinapingil.

Vladimir Gaidarov ja Lili Damita'ga.

„Ivangorodi kindlus“

Maria Jacobini'ga.

„CHICAGO“

PARIM HOOAJA FILMITOODANG ON

„PARAMOUNT'ii“

„PARAMOUNT“ filmide edu kindlustavad kuulsamad
l e m m i k n ä i t l e j a d :

Richard
Georg
Werner
Noah
Clara
Evelyn
Mary
Betty
Clive
Eddie
Mary
Emil
Harold
Douglas

Arlen
Bancroft
Baxter
Beery
Bow
Brent
Brian
Bronson
Brook
Cantor
Carr
Jannings
Lloyd
McLean

Chester
Concln
Carry
Cooper
Bebe
Daniels
Richard
Dix
Dorothy
Gish
Raymond
Griffith
James
Hall

Adolphe
Marietta
Antonio
Pola
William
Esther
Charles
Ford
Fred
Florence
Vera
Arlette
Lane
Einar

Menjou
Millner
Moreno
Negri
Powell
Ralston
Rogers
Sterling
Thomson †
Vidor
Voronina
Marchal
Candler
Hansen

TALLINN
S. Karja 15/18
Telefon 19-49

TALLINN
S. Karja 15/18
Telefon 19-49

Maailmakuulsad „PARAMOUNT“ lavastajad on:

D'Abbadie
Malcolm
Victor

D'Arrast
St. Clair
Fleming

Roland
Franc
Ernst

V. Lee
Lloyd
Ljubitsch

Lothar
Joseph
Maurice

Mendes
von Sternberg
Stiller † j. t.

FILMIKONTOR

JOHAN CRON SJÖ

Vene tään. 4

TALLINNAS

Tel. 18-69

Käesolevaga teatame austatud kinopublikule, et meie suurfilm

„NAINE PIINAPINGIL“

mille pääosades esinevad LILY DAMITA, VIVIAN GIBSON
ja VLADIMIR GAIDAROV,

saab jooksmas a'ates 31. märtsist s. a.

K I N O

„ENDLA'S“

Tallinnas